

«ПІСНЯ – ДАР БОЖИЙ»

«МАРГАРИТА Білокіз – наша «Модносельчанка!» – з гордістю скажуть жителі Світлогірського. «Наша талановита випусниця!» – відреагують педагоги ліцею і музичної школи. Справді, саме тут розкрилася її любов до музики й пісні. Пам'ятають свою випусницю і в Полтавському музичному училищі імені М.В. Лисенка, де розпочалася дорога на велику сцену: Маргарита стала дипломантом Міжнародного конкурсу вокалістів.

Нові горизонти відкрилися перед юною співачкою під час навчання на факультеті сольного співу в Національній музичній академії імені П. І. Чайковського: Маргарита Білокіз гастролювала в Італії з хором «Gloria». Потім було навчання в асистентурі, участь у Міжнародному конкурсі «GoldenStarsofSpring», де стала лауреатом першої премії.

Перший сольний концерт Маргарити Білокіз пройшов у Кобеляках. Далі був Міжнародний фестиваль Eurochestrises (м. Ньорт, Франція), благодійний проєкт «Музика життя», співпраця з благодійним фондом «Чесна справа» по програмі розвитку і популяризації талановитої молоді України, дебют на сцені Оперної студії НМАУ в опері С. Гулака-Артемовського «Запорожець за Дунаєм», де наша землячка виконала партію Одарки.

Були інші цікаві задуми, ідеї, плани, але пандемія коронавірусу внесла серйозні корективи в життя кожного з нас, поставила на паузу масові заходи, концерти, поїздки...

– Чим же запам'ятався цей період Маргариті Білокіз – українській

оперній та камерній співачці, мецо-сопрано, лауреату міжнародних конкурсів?

– Цікаве запитання, оскільки вже можна простежити деякі тенденції. Яюсь у вересні 2020 року, проходячи Маріїнським парком, я натрапила на диво-дивне: класичних музикантів, які грали музику Вівальді. І тільки тоді внутрішньо, після півроку карантину й ізоляції, я відчула, як всередині мене прокинулось дуже сильне бажання потрапити на виступ симфонічного оркестру. І якою насправді спраглою стала моя душа до живого мистецтва, музики після ізоляції.

– Культура, мабуть, найбільше відчула негативний вплив коронавірусної епідемії?

– 2020 рік для світової культури – це рік шоку й перезавантаження. 2021-й став пошуком реалізації творчості. Це й онлайн концерти, стрімін-

ги, онлайн прослуховування і навіть онлайн проведення конкурсів.

Заняття в оперних студіях Європи починалися з тестування на коронавірус, як зрештою і допуск артиста до концерту.

Трохи спокійніше, без постійних дорогих тестувань, але все одно з чіткими вимогами і перевітками відроджувалося мистецьке життя й в Україні.

– Усі сподівалися, що врешті повернемося до звичного життя. Та сподівання перекреслило 24 лютого 2022 року...

– Так. Якщо для країн Європи 2022-й приніс більш вільну й збагачену новими формами творчу атмосферу, то для України він став дуже серйозним викликом. Перші два місяці було не до концертів. Пам'ятаю, як було радісно і щемно зустріти на початку березня минулого року в незвично порожньому Києві знайомого музиканта-піаніста, який розповів, що трохи змінив діяльність на «бармена-експерта» по палаючих бандерівських смузі.

Насправді, в перші місяці повномасштабного вторгнення ніяких фільмів чи чогось розважального ні фізично, ні морально не хотілося дивитися. Лише наприкінці квітня розпочалися перші релетиції концерту-реквієму. Певно, це був мій спосіб оплакати ті жайття, які натворили московські рашисти в Бородянці, Бучі, Ірпені...

Для мене особливо важливим тоді було співати українські вокальні твори. І ми почали готувати концерт на основі творів українських композиторів 20-го століття. Яюсь особлива живильна сила пробивалася ключем через твори Ігоря Кушплера, Валентина Сильвестрова, Костянтина Данькевича, Юлія Мейтуса. Тоді це був цілком інтуїтивний вибір, але зараз я вже можу сказати, чому саме музика 20-го століття така важлива. Бо ці композитори, поети, митці жили в період складних історичних подій і все ж зуміли, незважаючи ні на що, створити і передати нам закодовану українську спадщину, попри штучно створені бар'єри на всіх рівнях.

(Закінчення на 2-й стор.) ➔

«ПІСНЯ – ДАР БОЖИЙ»

(Закінчення.)

← Початок на 1-й стор.)

Для мене музика та історія України минулого століття досить тривалий час були фрагментарними. І цей пазл із усвідомлення причин і наслідків поступово почав складатися. На жаль, тоді концерт не відбувся, але підготовка до нього викликала багато роздумів, що спонукали до переосмислення минулого, а головне – потребу і необхідність навіть у військових умовах продовжувати творити і діяти.

Попри сирени повітряної тривоги, влітку в Києві почали роботу деякі концертні зали. На мою думку, враховуючи ситуацію, особливо вдалим варіантом були напіввідвальні приміщення із захистом схилів на Подолі. До речі, цікаво, що всі три сольних концерти якось вдалося провести між відбоями повітряної тривоги та її початком. І це – щастя. Пам'ятаю, як після одного з цих концертів до мене підійшов військовий на позивний "Немо" з неймовірно красивим букетом (де він його взяв у госпіталі?) і розповів історію зі свого життя, як вони, перебуваючи на передовій, знайшли невелику ікону Христа Спасителя, а трохи згодом на них був здійснений дуже серйозний наліт, але всі вижили, всі, і лише дехто отримав незначні поранення, що при тій ситуації було дивом. Безмежно вдячна війнам України, які стали на захист Вітчизни від лютої московської орди, на захист цивілізованого світу.

– Сцена, слухачі – це важливі складові для взаємодії, спілкування митця через свою творчість зі світом, для особистого розвитку. Мабуть, боляче, що торік можливості звелася до мінімуму?

– Професія оперного співака, як і інші, потребує постійного шліфування навичок, розвитку здібностей та вмінь. І все ж, попри складнощі, минулорічна осінь принесла мені можливість вдосконалюватися на майстер-класі всесвітньо відомої оперної співачки Зоряни Кушплер в Австрії. Було особливо тепло, що серед 8 учасників у серці Відня, в музичному університеті MDW, 6 учасниць були саме українки. Особливо хвилююче і радісно було доєднатися до концерту StimmenauderUkraine у Відні, який презентував різноманітність української вокальної музики. Також ця поїздка принесла і конкурсний досвід разом з високою оцінкою журі – першу премію на конкурсі Dr.-Josef-Dichler-Wettbewerb.

Це був мій перший виїзд за кордон з моменту повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Пам'ятаю, розглядаю папірчик з маршрутом і адресою та й консулююся в чоловіка поряд – очевидно, з близькосхідних країв, в який станції краще зійти. В певний момент він дізнається, що я українка, і стає неймовірно сяючим і трохи сумним, на якийсь час він перекладається зі своїх звичних справ. Для нього стає надважливо розповісти, що він теж прожив війну, бомбардування у своїй країні, він розуміє і дуже співчуває українському народу і всім серцем вболіває за нашу перемогу. І таких випадків зі словами підтримки було досить багато, і це насправді важливо, для мене це і є одна із граней прояву StandwithUkraine, навіть якщо все, що людина може собі дозволити з допомоги, – це слова підтримки і сердечне ставлення до України.

Але був і інший випадок. Іду в метро, заходить група людей і спілкується російською, мене як струмом проймає. Звісно, в Києві ці деінде я за півроку теж чула російську. Але за кордоном у європейській країні це сприйнялося як небезпека, настороженість, небажання перебувати в одному просторі.

– З якими думками повернулася в Україну?

– Повернення співпало з початком зтяжкого періоду атак на енергосистему України. Зараз дивлюся на графік, який ще висить на дверях, і усвідомлюю: разом ми це все витримали, не здались, не злякались, Україна вистояла і перемогла.

У цей період у мене якраз розпочалася підготовка до Міжнародного вокального конкурсу імені Марії Чеботарі, який проходить на початку лютого в столиці Молдови – Кишиневі. Конкурс складався із трьох турів. Перші два тури були проведені онлайн за відеозаписами згідно з репертуарними правилами кожного туру. І за результатами проходження

вже другого туру в січні 16 учасникам з різних країн світу було направлено запрошення на участь у фіналі. Конкурсанти були переважно солістами оперних театрів.

За умовами конкурсу фіналістам із-за кордону надавалося житло та харчування. Кожного іноземного учасника зустрічали по прибутті в Кишинів. Нас приймав готель, який знаходився неподалік від Національного оперного театру імені Марії Бієшу, де і проходив фінал. На другий день була запланована оркестрова репетиція, а третій день був уже конкурсним. І сам гала-концерт, на якому відбулося нагородження. В моєму випадку це була спеціальна премія від журі. Цей конкурс залишив багато приємних спогадів, досвіду і взаємодії з музикантами-віртуозами.

Хотілося б коротко розповісти про співачку Марію Чеботарі. Вона була дуже відомою австрійською співачкою першої половини 20 століття, вирізнялася чудовим голосом й акторськими здібностями і була майстром складного музичного репертуару. Саме для неї написано багато творів композитором Ріхардом Штраусом. Нині вулицю, яка веде до оперного театру в Кишиневі, названо її іменем.

– Чим запам'яталася Молдова?

– Було приємно пізнавати країну, яка є і сусідньою державою, і країною, яка стала на підтримку України. Кишинев – затишне і приємне місто зі своєю колоритною історією. Діти між собою в парках спілкуються рідною мовою, і це приємно вражає.

По телебаченню досить багато інформації про Україну. Для мене було важливим те, що в програмах йшлося про імперіалістичні забавняки ерефії. Проте чому така принципова позиція України з питань культури, мови, спорту. Бо те, що для нас, українців, очевидно, то за кордоном треба пояснювати. Ставлення до українців тепле, щире і дієве. Люди розповідали, як їм важливо брати участь в допомозі українцям, долучатися до волонтерства.

– Звісно, музика для тебе – найголовніше. Але цікаво дізнатися, чим ще захоплюєшся?

– Років десять тому відкрила для себе живопис. Раніше досить часто брала пензлі до рук, тому мала увесь набір і в Києві. Але зараз мольберт й олійні фарби в основному переїхали в рідне село Світлогірське і чекають, коли я приїду. Мені подобається процес народження картини. Тільки на перший погляд може здатися, що це я її пишу. Але насправді – це співтворчість. Я постійно дивлюся, прислухаюся, що ще потрібно, щоб картина засяяла, ожила. Напочатку – один за дум, наприкінці може бути діаметрально протилежний. Знаєте, це як поїхати в подорож, до речі, подоро-

жувати я теж люблю. Але поки так складалося, що 90 відсотків моїх подорожей були пов'язані саме з творчою діяльністю. Цікаво, що ті 10 відсотків – знайомство з різними кутками України. Таким чином свого часу відкрила красу Канева, Прикарпаття, Миколаєва, Харкова...

З дитинства мене цікавила філософія, психологія, і з роками це тільки поглибилося. Зрештою і вокал – це не лише про спів і красиві звуки. Вокал може стати інструментом на шляху до себе справжнього, головне – мати ключі, що відкривають замки.

Перед карантиним у мене з'явилося нове уподобання – теніс. Маю надію, що з часом відновлю тренування.

Минулого року відкрила для себе поезію Сергія Жадана, Павла Вишебаби – сильна, жива, вона відчувається всіма фібрами душі. І взагалі, поетичні вечори – то якась правда правдива, особливо в умовах війни. Мені подобається стиль Ірени Карпи, її простота діалогу, невимушене почуття гумору.

– Мрія у всіх одна – Перемога. Плани, звісно, різні. Якщо можна, кілька слів про твої...

– Після вимушеної перерви з'явилося бажання знову навчати співу і ділитися набутим досвідом. Як це втілюватиметься в життя, поки не знаю – з часом буде видно. Майстер-класи, семінари...

Я відкрита до пропозицій. Хочеться, щоб складові вокальної техніки, особливо дрібні деталі, які і формують системне і послідовне опанування голосом, були більш доступними в Україні для тих, хто дійсно цього шукає.

– Маргарито, на завершення скажи: що для тебе значить пісня?

– Знаєте, є така притча, що коли Господь роздавав дари, то Україна дісталася пісня. І от коли я бачила, як наші неймовірні люди гуртувалися і співали в бомбосховищах українських пісень, наш гімн, страх у них зникав, з'являлися сила і сміливість, я раз за разом переконувалася в тому, що в найвищому прояві пісня, культура, мистецтво, свобода – це різні грані Любові, це – Божий дар світу.

За найвищої цінності, за право бути гідними, вільними людьми і стоїть Україна, навколо неї об'єднується світ. Тому хочеться якнайшвидше побачити Парад Перемоги України над рашистським злом, Парад Перемоги наших неймовірних воїнів, рятувальників, волонтерів, іноземних добровольців, представників країн-союзників, усіх людей доброї волі, які беруть в серці пам'ять про тих, хто поклав життя за Вітчизну.

**Розмову вела
Наталія ПУЗИНА,
журналіст.**